

A
edycja

Diagnoza Różnicowa dla FIZJOTERAPEUTÓW

***Kiedy kierować pacjenta
do innego specjalisty?***

Goodman
Snyder

dbp
publishing

www.dbpublishing.pl

Diagnoza Różnicowa dla **FIZJOTERAPEUTÓW**

*Kiedy kierować pacjenta
do innego specjalisty?*

Catherine Cavallaro Goodman, MBA, PT

Dział Informatyki Medycznej
przy Uniwersytecie Montana,
Missoula, Montana

Teresa E. Kelly Snyder, MN, RN, OCN

Centrum Onkologii Stanu Montana
Missoula, Montana

Spis treści

CZĘŚĆ PIERWSZA

WPROWADZENIE

- 1 Kiedy fizjoterapeuta powinien kierować pacjenta do innych specjalistów?, 3
 - Praktyka oparta na wiarygodnych i aktualnych publikacjach (evidence-based practice), 4**
 - Statystyka, 4**
 - Przyczyny poszukiwania chorób spoza układu ruchu, 6**
 - „Quicker and sicker”, 6
 - Skierowanie do fizjoterapeuty, 10
 - Specjalizacja medyczna, 10
 - Postęp czasu i choroby, 10
 - Nowe informacje uzyskane od pacjenta, 10
 - Objawy ostrzegawcze i alarmowe, 10
 - Skrining i nadzór (epidemiologiczny), 12**
 - Stawianie rozpoznań przez fizjoterapeutę, 14**
 - Rozpoznanie postawione przez fizjoterapeutę, 15
 - Cele diagnozy różnicowej, 16
 - Perspektywa historyczna, 17
 - System klasyfikacji, 18
 - Diagnoza różnicowa a skrining, 18**
 - Zakres praktyki fizjoterapeutycznej, 19
 - Dostęp bezpośredni do fizjoterapeuty, 20**
 - Praktyka w ramach opieki podstawowej, 21
 - Praktyka niezależna (prywatna), 22
 - Zakres refundacji, 22
 - Proces podejmowania decyzji, 23**
 - Wywiad chorobowy, 23
 - Ocena czynników ryzyka, 24
 - Obraz kliniczny, 24
 - Objawy towarzyszące chorobom układowym, 25
 - Badanie poszczególnych układów a przegląd objawów związanych z poszczególnymi układami, 26
 - Opis przypadku / studium przypadku, 26**
 - Skierowanie do lekarza, 26**
 - Sugerowane postępowanie, 27
 - Sytuacje wyjątkowe, 28
 - Dokumentacja i odpowiedzialność, 28
 - Sytuacje wymagające pilnej konsultacji lekarskiej, 29
 - Zalecenia dotyczące kierowania do lekarza, 32
 - Sytuacje będące przeciwwskazaniem/ograniczeniem do zastosowania terapii, 33

- 2** Zbieranie wywiadu, 38
- Koncepcje komunikacji, 38**
 - Postawa współczucia i troski, 39
 - Style komunikacji, 39
 - Analfabetyzm, 39
 - Źródła informacji, 41
 - Świadomość kulturowa, 42**
 - Grupy mniejszościowe, 42
 - Świadomość kulturowa podczas zbierania wywiadu, 43
 - Źródła informacyjne, 43
 - Zbieranie wywiadu w kierunku innych chorób, 44**
 - Techniki zbierania wywiadu, 44
 - Narzędzia pomocnicze, 46
 - Badania podmiotowe, 47**
 - Główne składowe badania podmiotowego, 47
 - Wywiad osobowy/rodzinny, 47
 - Zasadnicza historia choroby, 81**
 - Wywiad dotyczący aktualnej choroby, 81
 - Ocena bólu i innych objawów, 81
 - Leczenie, 88
 - Aktualny poziom sprawności fizycznej, 99
 - Zaburzenia snu, 99
 - Stres, 100
 - Pytania końcowe, 100
 - Szpitalne historie choroby, 101**
 - Karty informacyjne, 101
 - Ocena pielęgnarska, 102
 - Kierowanie do lekarza, 104**
 - Wskazówki dotyczące kierowania do lekarza, 104
- 3** Rodzaje bólu i wzorce bólów trzewnych, 113
- Mechanizmy rzutowania bólu trzewnego, 113**
 - Rozwój zarodkowy, 114
 - Unerwienie wielosegmentowe, 115**
 - Bezpośredni ucisk i wspólne drogi nerwowe, 115
 - Ocena bólu i innych objawów, 117**
 - Ocena bólu u osób w podeszłym wieku, 117
 - Ocena bólu u dzieci, 121
 - Opis bólu, 122
 - Umiejscowienie/lokalizacja bólu, 122
 - Charakter bólu, 122
 - Nasilenie bólu 123
 - Częstość i czas trwania bólu, 124
 - Wzorzec bólu, 124
 - Czynniki nasilające / ograniczające ból, 126
 - Objawy współistniejące, 127
 - Źródła bólu, 127**
 - Skórne źródła bólu, 127
 - Somatyczne źródła bólu, 129
 - Trzewne źródła bólu, 131
 - Ból neuropatyczny, 133
 - Ból rzutowany, 133
 - Różnicowanie przyczyn bólu, 134
 - Rodzaje bólu, 136**
 - Ból mięśniowo-powięziowy, 136

- Bóle stawów, 139
- Ból korzeniowy, 146
- Ból związany z tętnicami, opłucną i tchawicą, 147
- Ból związany z przewodem pokarmowym, 147
- Bóle spoczynkowe, 147
- Bóle nocne, 147
- Ból podczas wykonywania czynności, 148
- Ból rozlany, 149
- Ból przewlekły, 149

Porównanie wzorców bólu związanego z chorobami układowymi i układem mięśniowo-szkieletowym, 152

Cechy bólu trzewnego, 154

- Stopniowe, postępujące i cykliczne wzorce bólu, 154
- Ból o stałym charakterze, 154
- Nieskuteczne interwencje fizjoterapeutyczne, 155
- Bóle kostne i kwas acetylosalicylowy, 155
- Ból nie pasujący do oczekiwanego wzorca, 155

Ocena podłoża emocjonalnego i psychologicznego, 156

- Lek, depresja i zaburzenia paniczne, 157
- Psychoneuroimmunologia, 164

Różnicowanie pomiędzy objawami pochodzenia układowego i psychogenego, 165

- Narzędzia służące do oceny emocjonalnego podłoża objawów, 166
- Objawy konwersyjne, 170
- Pytania do postawienia podczas badania w kierunku psychogennych źródeł objawów, 170

Kiedy skierować do lekarza, 171

- Zalecenia dotyczące pilnego kierowania do lekarza, 171
- Zalecenia dotyczące potrzeby skierowania do lekarza, 171
- Wskazówki dotyczące badania w kierunku trzewnych źródeł bólu, 172

4 Badanie przedmiotowe, 184

Badanie ogólne, 185

- Ocena funkcji umysłowych, 185
- Stan odżywienia, 187
- Nieprzyjemny zapach ciała lub oddechu, 188
- Parametry życiowe, 188

Techniki badania przedmiotowego, 202

- Osluchiwanie, 203

Badanie skóry, 203

- Ocena skóry, 204
- Zmiany zabarwienia skóry, 206
- Najczęstsze zmiany skórne, 210

Ocena paznokcia, 221

- Zmiany łoża paznokcia, 223

Badanie palpacyjne węzłów chłonnych, 227

Badanie układu mięśniowo-szkieletowego, 230

Orientacyjne badanie neurologiczne, 232

- Stan psychiczny, 234
- Nerwy czaszkowe, 234
- Funkcje ruchowe, 234
- Czucie, 234
- Odruchy, 234

Uproszczone badanie przedmiotowe poszczególnych okolic anatomicznych, 236

Głowa i szyja, 236
 Kończyny górne i dolne, 237
 Klatka piersiowa, 240
 Brzuch, 246

Badanie poszczególnych układów czy przegląd objawów związanych z poszczególnymi układami?, 250

Kierowanie na konsultację lekarską, 254

Parametry życiowe, 254
 Konieczna ostrożność w trakcie fizjoterapii/przeciwwskazania do fizjoterapii, 255
 Pacjenci wymagający pilnego skierowania do lekarza, 255

CZĘŚĆ DRUGA

NARZĄDOWE PRZYCZYNY BÓLU I DYSFUNKCJI UKŁADU RUCHU

5 Badanie w kierunku chorób hematologicznych, 267

Objawy chorób hematologicznych, 267

Klasyfikacja chorób krwi, 268

Choroby układu czerwonokrwinkowego, 268
 Choroby leukocytów, 271
 Choroby płytek krwi, 272
 Zaburzenia krzepnięcia, 273

Konsultacja z lekarzem, 274

Wskazania do pilnej interwencji lekarskiej, 275
 Wskazania do konsultacji lekarskiej, 275

6 Badanie w kierunku chorób układu krążenia, 279

Objawy chorób układu krążenia, 279

Ból lub dyskomfort w klatce piersiowej, 279
 Kołatanie serca, 280
 Duszność, 281
 Omdlenie kardiogenne, 282
 Zmęczenie, 282
 Kaszel, 283
 Sinica, 283
 Obrzęki, 283
 Chromanie, 283
 Parametry życiowe, 284

Patofizjologia układu krążenia, 285

Choroby mięśnia sercowego, 285
 Schorzenia zastawek serca, 301
 Choroby układu bódźco-przewodzącego, 308

Choroby sercowo-naczyniowe, 310

Nadciśnienie tętnicze, 310
 Przemijające ataki niedokrwienne, 313
 Hipotonia ortostatyczna, 313
 Choroby naczyń obwodowych, 315

Badania laboratoryjne, 320

Stężenie elektrolitów we krwi, 321

Ocena wpływu leków kardiologicznych, 321

Leki moczopędne, 322
 Beta-adrenolityki, 322
 Alfa1-adrenolityki, 322

- Inhibitory ACE, 322
- Leki blokujące kanały wapniowe, 323
- Azotany, 323
- Skierowanie do lekarza, 323**
 - Sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej, 324
 - Sytuacje wymagające skierowania do lekarza, 324
 - Kiedy podejrzewać chorobę układu krążenia?, 324

- 7 Badanie w kierunku chorób układu oddechowego, 337**
 - Objawy chorób układu oddechowego, 337**
 - Ból pochodzenia płucnego, 338
 - Fizjologia układu oddechowego, 339
 - Patofizjologia układu oddechowego, 340
 - Choroby zapalne/ infekcyjne, 345**
 - Astma, 345
 - Zapalenie płuc, 346
 - Gruźlica, 348
 - Twardzina układowa z zajęciem płuc, 349
 - Nowotwory, 350
 - Choroby płuc uwarunkowane genetycznie, 354**
 - Mukowiscydoza, 354
 - Choroby zawodowe płuc, 355**
 - Remonty domowe, 356
 - Objawy, 356
 - Choroby opłucnowo-płucne, 356**
 - Zatorowość płucna i zakrzepica żył głębokich, 356
 - Serce płucne, 357
 - Nadciśnienie płucne, 357
 - Zapalenie opłucnej, 358
 - Odma opłucnowa, 358
 - Kierowanie do lekarza, 360**
 - Sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej, 360
 - Sytuacje wymagające skierowania do lekarza, 360
 - Kiedy podejrzewać chorobę układu oddechowego?, 361

- 8 Badanie w kierunku chorób przewodu pokarmowego, 369**
 - Objawy chorób przewodu pokarmowego, 370**
 - Jama brzuszna, 371
 - Dysfagia, 373
 - Odynofagia, 374
 - Krwawienie z przewodu pokarmowego, 374
 - Ból w nadbrzuszu, 375
 - Objawy związane z przyjmowaniem pokarmów, 375
 - Wczesne uczucie sytości, 375
 - Zaparcie, 376
 - Biegunka, 376
 - Nietrzymanie stolca, 380
 - Bóle stawowe, 380
 - Ból barku, 381
 - Ropień mięśnia zasłonowego lub mięśnia łędźwiowo-udowego, 382
 - Choroby przewodu pokarmowego, 384**
 - Choroba refluksowa przełyku (gerd), 384
 - Choroba wrzodowa, 385
 - Uchyłki jelita, 392
 - Zapalenie wyrostka robaczkowego, 393

- Zapalenie trzustki, 395
- Rak trzustki, 396
- Choroby zapalne jelit, 396
- Choroba leśniowskiego-crohna, 397
- Wrzodzące zapalenie jelita grubego, 397
- Zespół jelita drażliwego, 398
- Rak okrężnicy i odbytnicy, 399
- Ostra pseudoniedrożność okrężnicy, 399
- Skierowanie do lekarza, 400**
 - Sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji medycznej, 400
 - Sytuacje wymagające skierowania do lekarza, 400
 - Wskazówki dotyczące badania w kierunku chorób przewodu pokarmowego, 401
- 9** Badanie w kierunku chorób wątroby, pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, 414
 - Objawy chorób wątroby, pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, 414**
 - Zmiany skórne oraz zmiany łożyska paznokci, 414
 - Ból mięśniowo-szkieletowy, 417
 - Objawy neurologiczne, 417
 - Patofizjologia chorób wątroby i chorób pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, 419**
 - Choroby wątroby, 419
 - Choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych, 429**
 - Kamica żółciowa, 429
 - Pierwotna żółciowa marskość wątroby, 432
 - Rak pęcherzyka żółciowego, 432
 - Skierowanie do lekarza, 433**
 - Sytuacje wymagające natychmiastowego skierowania do lekarza, 433
 - Sytuacje wymagające skierowania do lekarza, 433
 - Sytuacje wymagające wykluczenia chorób wątroby, 433
- 10** Badanie w kierunku chorób układu moczowo-płciowego, 442
 - Objawy chorób układu moczowego, 442**
 - Drogi moczowe, 443**
 - Bóle nerek i dróg wyprowadzających moc, 444**
 - Górne drogi moczowe (nerki/moczowód), 444
 - Ból pseudonerkowy, 445
 - Dolne drogi moczowe (pęcherz moczowy/cewka moczowa), 445
 - Schorzenia nerek i dróg moczowych, 447**
 - Choroby zapalne/ infekcyjne, 447
 - Zwężenie dróg moczowych, 448
 - Nietrzymanie moczu, 454
 - Niewydolność nerek, 457
 - Nowotwory dróg moczowych, 459
 - Rak jądra, 460
 - Kierowanie do lekarza, 461**
 - Badania diagnostyczne, 461
 - Sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej, 462
 - Sytuacje wymagające skierowania do lekarza, 462
 - Wskazówki sugerujące pochodzenie bólu ze strony układu moczowego, 462
- 11** Badanie w kierunku chorób układu wewnątrzwydzielniczego i chorób metabolicznych, 473

Towarzyszące objawy nerwowo-mięśniowe oraz mięśniowo-szkieletowe, 473

- Oslabienie mięśni, ból mięśni oraz męczliwość, 474
- Obustronny zespół cieśni nadgarstka, 475
- Zapalenie okołostawowe oraz wapniejące zapalenie ścięgien, 476
- Wapnienie chrząstek (chondrokalcynoza), 476
- Spondyloartropatia oraz choroba zwyrodnieniowa stawów, 476
- Szttywność rąk oraz ból dłoni, 476

Patofizjologia chorób endokrynologicznych, 476

- Przysadka mózgowa, 476
- Nadnercza, 478
- Gruzoł tarczowy (tarczyca), 481
- Przytarczyce, 488
- Trzustka, 490

Metabolizm, 500

- Zaburzenie równowagi wodnej, 500
- Choroby metaboliczne, 502

Skierowanie do lekarza, 515

- Sytuacje wymagające natychmiastowej interwencji lekarskiej, 515
- Sytuacje wymagające pilnej konsultacji lekarskiej, 515
- Wskazówki pomocne w ocenie objawów występujących w chorobach układu wewnątrzwydzielniczego lub metabolicznego, 516

12 Badanie w kierunku chorób układu immunologicznego, 523**Zasady badania w kierunku chorób układu immunologicznego, 523**

- Wywiad chorobowy, 523
- Ocena czynników ryzyka, 524
- Objawy, 524
- Objawy towarzyszące, 525
- Przegląd objawów związanych z układem immunologicznym, 525

Patofizjologia układu immunologicznego, 525

- Niedobory odporności, 525
- Reakcja alergiczne, 530
- Choroby autoimmunologiczne, 532
- Autoimmunologiczne choroby neurologiczne, 552
- Choroby immunoproliferacyjne, 556

Skierowanie do lekarza, 556

- Sytuacje wymagające pilnej interwencji lekarskiej, 556
- Sytuacje wymagające pilnego skierowania do lekarza, 557
- Kiedy należy przeprowadzić badanie w kierunku chorób układu immunologicznego, 557

13 Badanie w kierunku choroby nowotworowej, 565**Statystyka nowotworów, 565**

- Terapia nowotworów i nawrotów choroby, 567
- Nowotwory wieku dziecięcego, 567
- Pochodzenie, 567

Ocena czynników ryzyka, 568

- Uznane czynniki ryzyka nowotworów, 568
- Czynniki ryzyka nawrotu choroby nowotworowej, 572

Profilaktyka nowotworów, 572

- Genomika i profilaktyka nowotworów, 573

Najczęstsze podtypy nowotworów, 574**Przerzuty, 574**

- Mechanizmy przerzutowania, 574

Kliniczna manifestacja nowotworu złośliwego, 578

- Wczesne objawy ostrzegawcze, 578
- Guzki, zmiany skórne i węzły chłonne, 578
- Oslabienie mięśni proksymalnych, 578
- Ból, 580
- Zaburzenia jednego lub więcej odruchów głębokich, 581
- Objawy związane z powłokami ciała, 581
- Objawy płucne, 586
- Objawy neurologiczne, 586
- Objawy z układu kostnego, 592
- Objawy związane z wątrobą, 596

Ból nowotworowy, 597

- Kliniczna manifestacja bólu, 598
- Mechanizmy biologiczne, 598

Działania niepożądane leczenia przeciw nowotworowego, 599

- Podstawowy wpływ na procesy fizjologiczne organizmu, 600
- Monitorowanie wskaźników laboratoryjnych, 602

Nowotwory układu mięśniowo-szkieletowego, 602

- Mięsak, 602

Nowotwory pierwotne ośrodkowego układu nerwowego, 608

- Czynniki ryzyka, 608
- Guzy mózgu, 608
- Guzy rdzenia kręgowego, 609

Nowotwory krwi i układu chłonnego, 610

- Białaczka, 610
- Szpiczak mnogi, 612
- Choroba Hodgkina, 614
- Chłoniak nieziarniczny, 615
- Zespół nabytego upośledzenia odporności – chłoniak nieziarniczny (aids -nhl), 615

Kierowanie do lekarza, 616

- Sytuacje wymagające pilnego skierowania do lekarza, 616
- Kiedy należy przeprowadzić badanie w kierunku choroby nowotworowej, 617

CZĘŚĆ TRZECIA**BÓL I DYSFUNKCJA NERWOWO-MIĘŚNIOWA I MIĘŚNIOWO-SZKIELETOWA O PODŁOŻU UKŁADOWYM****14 Badanie głowy, szyi i pleców, 635****Badanie głowy, szyi i pleców, 637**

- Wywiad chorobowy, 637
- Ocena czynników ryzyka, 637
- Obraz kliniczny, 638
- Objawy współistniejące, 639
- Przegląd objawów związanych z poszczególnymi układami, 640

Umiejscowienie bólu i pozostałych objawów, 641

- Głowa, 642
- Szyjny odcinek kręgosłupa, 645
- Piersiowy odcinek kręgosłupa, 647
- Łopatka, 647
- Łędźwiowy odcinek kręgosłupa, 647
- Kość krzyżowa, staw krzyżowo-biodrowy, 647

Źródła bólu i innych objawów, 648

- Ból trzewny, 648
- Ból neurogeny, 650
- Ból pochodzenia naczyniowego, 651
- Ból spondylogenny, 652
- Ból psychogeny, 652

Poszukiwanie onkologicznych przyczyn bólu kręgosłupa, 653

- Wywiad chorobowy, 653
- Czynniki ryzyka, 656
- Obraz kliniczny, 656
- Objawy współistniejące, 656

Poszukiwanie kardiogennych przyczyn bólu szyi i pleców, 656

- Ból wieńcowy (ból spowodowany niedokrwieniem serca), 657
- Niedokrwienie mięśnia sercowego, 657
- Tętniak aorty brzusznej, 657

Poszukiwanie naczyniowych przyczyn bólu kręgosłupa, 659

- Ból kręgosłupa: naczyniowy czy neurogeny?, 660

Poszukiwanie płucnych przyczyn bólu kręgosłupa, 663

- Wywiad chorobowy, 663
- Obraz kliniczny, 663
- Objawy współistniejące, 664

Poszukiwanie nerkowych przyczyn bólu kręgosłupa, 664

- Źródła wzorców bólowych, 664
- Wywiad chorobowy, 665
- Obraz kliniczny, 665
- Pytania dotyczące układu moczowego, 665
- Ból rzekomo nerkowy, 665

Poszukiwanie żołądkowo-jelitowych przyczyn bólu kręgosłupa, 667

- Wywiad chorobowy i czynniki ryzyka, 667
- Objawy dysfunkcji układu pokarmowego, 668
- Przełyk, 669
- Żołądek i dwunastnica, 669
- Jelito cienkie, 670

Poszukiwanie wątrobowo-żółciowych przyczyn bólu kręgosłupa, 671

- Trzustka, 672

Poszukiwanie ginekologicznych przyczyn bólu kręgosłupa, 673

- Wywiad chorobowy, 673
- Czynniki ryzyka, 673
- Obraz kliniczny, 677
- Objawy, 677

Przyczyny bólów kręgosłupa związane z męskimi narządami płciowymi, 677

- Czynniki ryzyka, 678
- Obraz kliniczny, 678
- Objawy, 678

Infekcyjne przyczyny bólu kręgosłupa, 678

- Zapalenie krążka międzykręgowego i trzonów kręgow, 679
- Zakażenie przestrzeni międzykręgowej, 680
- Bakteryjne zapalenie wsierdzia, 680

Kiedy kierować do lekarza, 681

- Wymagana pilna konsultacja lekarska, 681
- Wskazana planowa konsultacja lekarska, 681
- Kiedy przy bólu głowy, szyi lub kręgosłupa należy przeprowadzić badanie skriningowe, 682

- 15** Badanie kości krzyżowej, stawu krzyżowo-biodrowego i miednicy, 695
- Kość krzyżowa i staw krzyżowo-biodrowy , 695**
- Model oceny objawów ze strony kości krzyżowej i stawu krzyżowo-biodrowego, 697
 - Poszukiwanie infekcyjnych i zapalnych przyczyn bólu stawu krzyżowo-biodrowego i kości krzyżowej, 700
 - Poszukiwanie spondylogennych przyczyn bólu stawu krzyżowo-biodrowego i kości krzyżowej, 700
 - Poszukiwanie ginekologicznych przyczyn bólu kości krzyżowej, 701
 - Poszukiwanie przyczyn bólu kości krzyżowej i stawu krzyżowo-biodrowego związanych z układem pokarmowym, 701
 - Poszukiwanie przyczyn nowotworowych bólu kości krzyżowej i stawu krzyżowo-biodrowego, 702
- Kość guziczna, 702**
- Kokcygodynia, 702
- Miednica, 703**
- Model oceny objawów ze strony miednicy, 703
 - Poszukiwanie nerwowo-mięśniowych i mięśniowo-szkieletowych przyczyn bólu miednicy, 705
 - Poszukiwanie ginekologicznych przyczyn bólu miednicy, 708
 - Poszukiwanie infekcyjnych przyczyn bólu miednicy, 711
 - Ból miednicy o podłożu naczyniowym, 712
 - Ból miednicy o podłożu nowotworowym, 715
 - Przyczyny bólu miednicy związane z przewodem pokarmowym, 719
 - Przyczyny bólu miednicy związane z układem moczowo-płciowym, 720
 - Inne przyczyny bólu miednicy, 720
- Kiedy kierować do lekarza, 720**
- Wymagana pilna konsultacja lekarska, 720
 - Wskazana planowa konsultacja lekarska, 721
 - Kiedy należy przeprowadzić badanie skriningowe okolicy kości krzyżowej i biodra, 722
 - Kiedy należy przeprowadzić badanie skriningowe miednicy, 722
- 16** Badanie dolnego kwadrantu: pośladek, biodro, pachwina, udo i podudzie, 729
- Ocena dolnego kwadrantu wywiad chorobowy, 729**
- Wywiad chorobowy, 729
 - Czynniki ryzyka, 730
 - Obraz kliniczny, 730
 - Objawy współistniejące, 743
- Urazowe podłoże bólu stawu biodrowego, pachwiny lub dolnego kwadrantu, 743**
- Uraz porodowy, 745
 - Reakcje i złamania napięciowe (marszowe), 745
 - Przemoc, 746
- Układowe przyczyny rwy kulszowej, 746**
- Czynniki ryzyka, 747
- Onkologiczne przyczyny bólu w dolnym kwadrancie, 751**
- Nawrót choroby nowotworowej, 751
 - Choroba Hodgkina, 751
 - Guzy rdzenia kręgowego, 751o
 - Guzy kości, 751
- Urologiczne przyczyny bólu pośladka, okolicy stawu biodrowego, pachwiny i uda, 754**

- Przyczyny bólu w pachwinie związane z męskimi narządami płciowymi, 755**
- Infekcyjne i zapalne przyczyny bólu w dolnym kwadrancie, 755**
 - Obraz kliniczny, 755
- Ból w dolnym kwadrancie związany z przewodem pokarmowym, 757**
 - Choroba leśniowskiego-crohna, 757
- Naczyniowe przyczyny bólu w dolnym kwadrancie, 759**
 - Choroba naczyń obwodowych, 759
 - Tętniak aorty brzusznej, 760
 - Jałowa martwica kości, 760
- Inne przyczyny bólu w dolnym kwadrancie, 761**
 - Osteoporoza, 761
 - Gruźlica pozapłucna, 761
 - Niedokrwistość sierpowato krwinkowa, 761
 - Choroby wątroby, 761
- Kiedy kierować do lekarza, 762**
 - Wymagana pilna konsultacja lekarska, 762
 - Wskazana planowa konsultacja lekarska, 762
 - Kiedy przy bólu w obrębie dolnego kwadrantu należy przeprowadzić badanie skriningowe, 762
- 17 Badanie klatki piersiowej, piersi i żeber, 770**
 - Badanie klatki piersiowej, piersi i żeber w poszukiwaniu chorób spoza układu ruchu, 771**
 - Dotychczasowy przebieg choroby, 772
 - Czynniki ryzyka, 772
 - Objawy, 772
 - Objawy współistniejące, 773
 - Poszukiwanie onkologicznych przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 773**
 - Obraz kliniczny, 773
 - Poszukiwanie sercowo-naczyniowych przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 773**
 - Czynniki ryzyka, 774
 - Objawy, 775
 - Poszukiwanie płucnych przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 778**
 - Wywiad chorobowy, 778
 - Objawy, 778
 - Poszukiwanie przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej związanych z przewodem pokarmowym, 779**
 - Wywiad chorobowy, 779
 - Objawy, 779
 - Poszukiwanie chorób gruczołu sutkowego jako przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 780**
 - Wywiad chorobowy, 780
 - Objawy, 781
 - Przyczyny bólu piersi, 783
 - Poszukiwanie innych przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 789**
 - Implanty piersi, 789
 - Lęk, 790
 - Kokaina, 791
 - Steroidy anaboliczno-androgenne, 791

- Poszukiwanie mięśniowo-szkieletowych przyczyn bólu w obrębie klatki piersiowej, 792**
 - Zapalenie chrząstek żeber, 792
 - Zespół Tietzego, 793
 - Xyphodynia (bolesność wyrostka mieczykowatego), 794
 - Zespół nadwichnięcia żebra, 794
 - Punkty spustowe, 794
 - Ból mięśni (miałgia), 796
 - Złamanie żeber, 796
 - Zmiany w obrębie kręgosłupa szyjnego, 797
- Nerwowo-mięśniowe i/lub neurologiczne przyczyny bólu w obrębie klatki piersiowej, piersi oraz żeber, 798**
 - Zapalenie nerwów międzyżebrowych, 798
 - Podrażnienie tylnego korzenia nerwu rdzeniowego, 798
 - Zespół górnego otworu klatki piersiowej, 799
- Kiedy kierować do lekarza, 802**
 - Wymagana pilna konsultacja lekarska, 802
 - Wskazana planowa konsultacja lekarska, 802
 - Kiedy przy bólu klatki piersiowej, piersi i/lub żeber należy przeprowadzić badanie skriningowe, 802
- 18 Badanie kompleksu barkowego i kończyny górnej, 815**
- Badanie kompleksu barkowego i kończyny górnej, 815**
 - Wywiad, 815
 - Obraz kliniczny, 817
 - Objawy towarzyszące, 825
 - Przegląd objawów z poszczególnych układów, 825
- Przyczyny poszukiwania chorób spoza układu ruchu, 826**
- Poszukiwanie kardiologicznych przyczyn bólu barku, 826**
 - Dusznicza bolesna lub zawał mięśnia sercowego, 826
 - Zespół górnego otworu klatki piersiowej, 829
 - Bakteryjne zapalenie wsierdzia, 829
 - Zapalenie osierdzia, 831
 - Tętniak aorty, 831
- Poszukiwanie przyczyn bólu barku związanych z przewodem pokarmowym, 831**
- Poszukiwanie przyczyn bólu barku związanych z wątrobą i drogami żółciowymi, 833**
- Poszukiwanie reumatycznych przyczyn bólu barku, 833**
- Poszukiwanie infekcyjnych przyczyn bólu barku, 834**
- Poszukiwanie przyczyn bólu barku związanych z chorobą nowotworową, 836**
 - Guz pierwotny kości, 837
 - Zmiany nowotworowe (wtórne) w płucach, 837
 - Guz pancoasta, 837
 - Rak piersi, 838
- Poszukiwanie ginekologicznych przyczyn bólu barku, 838**
 - Ciąża ekotopowa, 838
- Kiedy kierować do lekarza, 838**
 - Wymagana pilna konsultacja lekarska, 839
 - Kiedy przy bólu barku / kończyny należy przeprowadzić badanie skriningowe, 839

DODATKI

Dodatek A: BADANIE SKRININGOWE, 861

- A-1** Badanie – Lista Kontrolna, 862
- A-2** Objawy alarmowe, 864
- A-3** Układowe przyczyny bólu stawów, 867
- A-4** Zasady kierowania pacjenta do innych specjalistów, 868

Dodatek B: PYTANIA, 869

Dodatek C: FORMULARZE, 870

Dodatek D: TESTY, 871